

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації здобувача ступеня доктора філософії
Дрогозюка Микити Сергійовича, на тему
«Особливості розвитку відносин України з країнами Вишеградської групи
в умовах російсько-української війни»
052 «Політологія»**

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт Університету.

Актуальність теми зумовлена необхідністю ґрунтовного осмислення трансформації відносин України з країнами Вишеградської групи в умовах російсько-української війни, що докорінно змінила безпекову архітектуру Центрально-Східної Європи та логіку регіональної політичної взаємодії. У контексті тривалої російської агресії та поглиблення кризових явищ у європейському безпековому середовищі країни Вишеградської четвірки постають не лише як безпосередні сусіди України, а й як важливі актори формування санкційної політики, військово-політичної підтримки, енергетичної стійкості та механізмів повоєнної відбудови. Дослідження особливостей розвитку відносин України з Польщею, Чехією, Словаччиною та Угорщиною дає змогу виявити як чинники регіональної солідарності, так і причини стратегічних розбіжностей у підходах до підтримки України, що має важливе теоретичне і практичне значення для вироблення диференційованої зовнішньополітичної стратегії України у взаємодії з державами Центральної Європи.

Дослідження виконано в межах комплексної програми науково-дослідних робіт кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича «Міжнародно-політичні

відносини: процеси, тенденції, актори / International and Political Relations: Processes, Trends, Actors» (номер державної реєстрації – 0122U200058).

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає у здійсненні комплексного порівняльного аналізу особливостей еволюції відносин України з країнами Вишеградської групи у 2014-2025 рр. в умовах російсько-української війни. З огляду на визначену мету, можна сформулювати наступні завдання дослідження:

- проаналізувати концептуальні підходи до дослідження субрегіональної співпраці та українсько-вишеградських відносин;
- охарактеризувати позиції країн Вишеградської групи щодо України на початковому етапі війни у 2014-2015 рр.;
- дослідити розвиток відносин України з країнами В4 у 2016-2021 рр. та виявити тенденції їхньої трансформації;
- проаналізувати зміни в політиці країн Вишеградської групи після початку повномасштабного вторгнення у 2022 році;
- визначити форми та масштаби підтримки України країнами В4 у 2022-2025 рр.;
- здійснити порівняльний аналіз політики Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини щодо України та виявити чинники їхньої консолідації або дивергенції.

Об'єкт дослідження: зовнішня політика країн Вишеградської групи в умовах російсько-української війни 2014-2025 рр.

Предмет дослідження: специфіка та тенденції еволюції відносин України з країнами Вишеградської групи у 2014-2025 рр. у порівняльній перспективі.

Методи дослідження. Робота поєднує загальнонаукові, спеціальні та емпіричні методи, що дозволяє розглядати ці відносини не лише як сукупність двосторонніх контактів, а як частину ширшої трансформації європейського безпекового середовища. Системний підхід дав можливість розглядати

Вишеградську групу як субрегіональну підсистему в межах ЄС і НАТО, тоді як відносини з Україною аналізуються як динамічний елемент цієї структури. Порівняльний підхід використано для виявлення відмінностей і спільних рис у політиці Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини щодо України. Політико-інституційний аналіз дозволив врахувати вплив внутрішньополітичних процесів, урядових змін та ролі державних інститутів на формування зовнішньополітичних рішень. Для виокремлення основних етапів розвитку українсько-вишеградських відносин застосовано хронологічний підхід. Структурно-функціональний аналіз використано для визначення ролі країн В4 у регіональній системі безпеки та їхньої взаємодії в межах євроатлантичних інституцій. Емпірична база дослідження включає контент-аналіз офіційних документів, стратегій і публічних заяв, кейс-аналіз окремих політичних рішень, а також порівняння практичних кроків країн В4 щодо підтримки України. Окрему увагу приділено аналізу статистичних даних, що відображають обсяги військової, економічної та гуманітарної допомоги. Елементи дискурс-аналізу дали змогу простежити особливості політичної риторики та інтерпретації війни в країнах Центральної Європи. Узагальнення результатів забезпечено застосуванням методів аналізу і синтезу, індукції та дедукції, типологізації й періодизації. Їх використання дозволило комплексно оцінити трансформацію політики країн Вишеградської групи щодо України в досліджуваний період.

2. Формулювання наукового завдання, нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Основним науковим завданням дисертації є комплексне дослідження особливостей розвитку відносин України з країнами Вишеградської групи в умовах російсько-української війни через здійснення порівняльного аналізу еволюції зовнішньополітичних стратегій Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини щодо України у 2014-2025 рр., виявлення внутрішніх і зовнішніх чинників їхньої трансформації, визначення форм, масштабів і механізмів

підтримки України, а також обґрунтування диференційованого підходу до розвитку українсько-вишеградської взаємодії в контексті змін регіональної безпеки, санкційної політики, енергетичних викликів і післявоєнної реконструкції.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Дисертаційна робота є однією з перших у вітчизняній політичній науці комплексних спроб порівняльного аналізу еволюції відносин України з країнами Вишеградської групи у 2014-2025 рр. в умовах російсько-української війни. З урахуванням регіональної специфіки, внутрішньополітичних трансформацій у країнах В4, відмінностей їхніх зовнішньополітичних орієнтирів та структурних змін у системі європейської безпеки у роботі цілісно проаналізовано трансформацію політики Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини щодо України в умовах затяжної геополітичної кризи.

Вперше:

- здійснено порівняльний аналіз політики країн Вишеградської групи щодо України упродовж усього періоду 2014-2025 рр.;
- проведено оцінку інструментів підтримки України (політичних, економічних, військових і гуманітарних) у різні етапи війни;
- встановлено, які внутрішні й зовнішні фактори визначають спільні або відмінні підходи країн Вишеградської групи до України.

Уточнені:

- мотиваційні чинники підтримки України країнами В4 на різних етапах війни;
- роль внутрішньополітичної динаміки в країнах Вишеграду, енергетичної залежності та фактору національного суверенітету у формуванні їхньої зовнішньої політики;
- характер санкційної та дипломатичної активності країн В4 у межах ЄС і НАТО;

- особливості застосування інструментів «м'якої сили» у відносинах з Україною.

Набуло подальшого розвитку:

- вивчення причин відмінностей у зовнішній політиці країн, що входять до субрегіональних об'єднань;

- дослідження політики країн Центральної Європи щодо України в умовах затяжного воєнного конфлікту;

- розробка практичних рекомендацій для поглиблення українсько-вишеградської співпраці.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Обґрунтованість наукових положень дисертаційної роботи Дрогозюка М.С. визначається правильністю та коректністю постановки мети і конкретних задач дослідження, використанням належного методологічного інструментарію дисертаційної роботи, репрезентативністю джерельної бази, яка є доволі широкою, різноплановою та інформаційно насиченою. Коректність термінологічного апарату та концептуальних узагальнень підтверджується опрацюванням значного масиву джерельної бази, що охоплює офіційні документи України та країн Вишеградської групи, матеріали Європейського Союзу і НАТО, урядові заяви, стратегії, аналітичні доповіді профільних центрів, статистичні дані щодо військової, економічної та гуманітарної підтримки України, а також праці вітчизняних і зарубіжних дослідників у галузі міжнародних відносин, політичної науки, регіоналістики та безпекових студій. Повнота й достовірність наукових результатів забезпечується комплексним використанням теоретичних і емпіричних методів дослідження, а також широкою репрезентативністю використаних матеріалів, список яких налічує 278 найменувань. У дисертації наведено повні та детально аргументовані наукові результати, основні положення яких відображено у 5 наукових публікаціях у

фахових виданнях України з політичних наук; апробацію результатів дослідження також здійснено під час виступів на 5 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

5. Рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв’язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених.

Здобувач показав високий рівень теоретичної підготовки та належний рівень обізнаності з сучасними підходами політичної науки й теорії міжнародних відносин. У дисертації запропоновано цілісне бачення розвитку відносин України з країнами Вишеградської групи в умовах російсько-української війни, що ґрунтується на поєднанні системного, структурно-функціонального, порівняльного, хронологічного та політико-інституційного підходів. Особистий внесок здобувача полягає у самостійному здійсненні комплексного порівняльного аналізу еволюції політики Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини щодо України у 2014-2025 рр., виявленні чинників їхньої консолідації та дивергенції, визначенні форм і масштабів підтримки України, а також у розробці узагальнень і практичних рекомендацій щодо розвитку українсько-вишеградської взаємодії. Здобувач продемонстрував високий рівень обізнаності з працями вітчизняних і зарубіжних учених, присвяченими проблематиці субрегіонального співробітництва, трансформації Вишеградської групи, зовнішньої політики країн Центрально-Східної Європи, санкційної політики, безпекових процесів та європейської інтеграції України.

6. Наукове та практичне значення роботи.

Кваліфікаційна робота Дрогозюка М. С. має вагоме наукове та практичне значення. Отримані в дисертації результати суттєво доповнюють вітчизняний науковий доробок з проблематики українсько-вишеградських відносин, трансформації субрегіонального співробітництва в Центрально-Східній Європі, а також впливу російсько-української війни на зовнішньополітичні стратегії

держав регіону. Наукова цінність роботи полягає у комплексному порівняльному аналізі політики Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини щодо України у 2014–2025 рр., виявленні чинників їхньої солідарності й розбіжностей, а також у формуванні цілісного бачення функціональної трансформації Вишеградської групи в умовах змін європейського безпекового середовища. Практичне значення дослідження визначається можливістю використання його висновків і рекомендацій у діяльності Міністерства закордонних справ України, профільних комітетів Верховної Ради України, органів державної влади, дипломатичних установ та аналітичних центрів при виробленні стратегій співпраці з країнами Центральної Європи, у межах форматів «В4+Україна», Ініціативи Тримор'я, ЄС і НАТО, а також у процесах післявоєнної реконструкції. Теоретичні узагальнення, систематизований фактичний матеріал і сформульовані в дисертації положення можуть бути використані також у науково-дослідній та освітній діяльності закладів вищої освіти при викладанні дисциплін з міжнародних відносин, політичної науки, регіональних і європейських студій.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації у публікаціях та особистий внесок здобувача.

Результати дисертаційного дослідження Дрогозюка М.С., відповідно до п.8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №507 від 03.05.2024 р.), висвітлено в 5 статтях в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України. Окрім цього, були опубліковані 5 матеріалів доповідей науково-практичних конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Наукові праці в яких опубліковані основні наукові результати:

1. Дрогозюк М. Вишеградська група: динаміка становлення та сучасні реалії розвитку. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. 2024. Випуск 49. С. 75-83. <https://doi.org/10.31861/mhpi2024.49.75-83>
2. Дрогозюк М. Зовнішньополітична орієнтація Угорщини початку російсько-української війни як фактор нової кризи Вишеградської групи. *Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2024. Том 15. С. 109-122. <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2024.15.109-122>
3. Дрогозюк М. Трансформація українсько-угорських відносин в умовах російсько-української війни. *Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2025. Том 16. С. 240-251. <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2025.16.240-251>
4. Дрогозюк М. Євроскептичні наративи Вишеградської четвірки щодо майбутнього Європейського Союзу: порівняльний дискурс-аналіз. *Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2025. Том 17. С. 280-294. <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2025.17.280-294>
5. Дрогозюк М. Трансформація зовнішньої політики країн Вишеградської групи в умовах російсько-української війни. *Історико-політичні проблеми сучасного світу*. 2025. Випуск 52. С. 25-34. <https://doi.org/10.31861/mhpi2025.52.25-34>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Дрогозюк М. Позиція країн Вишеградської четвірки стосовно війни в Україні. Актуальні проблеми зовнішньої політики України. Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених. м. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 25 листопада 2022. С. 77-79.
7. Дрогозюк М. Перспективи та проблеми інтеграції України в ЄС. Актуальні проблеми зовнішньої політики України. Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених. м. Чернівці:

Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 30 листопада 2023.
С. 23-27.

8. Дрогозюк М. Нові безпекові виклики Вишеградської групи. Розвиток політичної науки: Європейські практики та національні перспективи. Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції м. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 29 травня 2025. С. 149-152.

9. Дрогозюк М. Вишеградське співробітництво: еволюція внутрішніх і зовнішніх пріоритетів. Prospects for the introduction of modern new ideas into science proceedings of the XXV International Scientific and Practical Conference. Софія, Болгарія 24-27 червня. 2025. С. 211-214.

10. Дрогозюк М. Розбіжності позицій країн Вишеградської четвірки щодо санкційної політики ЄС стосовно росії в контексті війни в Україні. Матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції м. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 3 грудня 2025. С. 18-21.

Аналіз наукових праць здобувача, зазначених ним у списку опублікованих праць за темою дисертації, дає достатні підстави для висновку про те, що оприлюднені роботи повністю та адекватно відображають основні положення і висновки дослідження. На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, його наукових праць та Експертного висновку результатів перевірки на академічний плагіат (перевірку здійснено в антиплагіатній системі Turnitin, показник схожості з джерелами з Інтернету склав 3%) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

8. Апробація матеріалів дисертації.

Результати дисертаційного дослідження були відображені в доповідях на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях: XVI Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених

«Актуальні проблеми зовнішньої політики України» (м. Чернівці, 2022), XVII Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених «Актуальні проблеми зовнішньої політики України» (м. Чернівці, 2023), XIV Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток політичної науки: Європейські практики та національні перспективи» (м. Чернівці, 2025), XXV International Scientific and Practical Conference «Prospects for the introduction of modern new ideas into science proceedings» (м. Софія, Болгарія, 2025), XIX Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених «Актуальні проблеми зовнішньої політики України» (м. Чернівці, 2025).

9. Оцінка мови і стилю дисертації.

Текст дисертації Дрогозюка Микити Сергійовича на тему «Особливості розвитку відносин України з країнами Вишеградської групи в умовах російсько-української війни» підготовлений науковим стилем, державною мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені чітко, ясно, просто, переконливо, що забезпечує доступність та легкість сприйняття. Структура роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертація Дрогозюка М. С. відповідає змісту спеціальності 052 Політологія з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

11. Дотримання нормативних вимог щодо оформлення дисертації.

Дисертація Дрогозюка Микити Сергійовича на тему «Особливості розвитку відносин України з країнами Вишеградської групи в умовах російсько-української війни», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 052 Політологія, відповідає всім вимогам, встановленим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №507 від 03.05.2024 р.), Вимогам до оформлення дисертації, атвердженим Наказом МОН України від 12.01.2017 р. №40.

12. Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційна робота Дрогозюка Микити Сергійовича на тему «Особливості розвитку відносин України з країнами Вишеградської групи в умовах російсько-української війни», на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 052 Політологія, за її актуальністю, науково теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язанням проблем, практичним значенням одержаних результатів відповідає вимогам пунктів 6 - 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №507 від 03.05.2024 р.).

За результатами публічної презентації результатів дисертації та їх обговорення на засіданні кафедри міжнародних відносин та суспільних

комунікацій факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 12 березня 2026 року протокол № 11, дисертацію Дрогозюка Микити Сергійовича на тему «Особливості розвитку відносин України з країнами Вишеградської групи в умовах російсько-української війни» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 052 Політологія рекомендовано до захисту в разовій спеціалізованій раді для здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 052 Політологія.

Голова засідання,

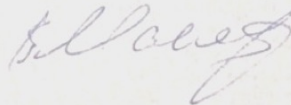
Завідувач кафедри міжнародних відносин

та суспільних комунікацій

Чернівецького національного університету

імені Юрія Федьковича,

доктор політичних наук

Віталій МАКАР

